

ПРОЄКТ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи та розвитку

_____ С. М. Кваша
« _____ » _____ 2022 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні Вченої ради факультету тваринництва
та водних біоресурсів

Протокол № _____ від « _____ » _____ 2022 р.

Декан факультету _____ Р. В. Кононенко

на засіданні кафедри годівлі тварин і технології
кормів ім. П. Д. Пшеничного

Протокол № _____ від « _____ » _____ 2022 р.

Завідувач кафедри _____ М. Ю. Сичов

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

« ЖИВЛЕННЯ МОНОГАСТРИЧНИХ ТВАРИН »

1. Рівень вищої освіти – третій освітньо-науковий
2. Галузь знань – **20** – «Аграрні науки та продовольство»
3. Спеціальність – **204** «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
4. Освітньо-наукова програма «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
5. Гарант ОНП: д. с.–г. н., професор С. Ю. Рубан
6. Розробник: к. с.-г. наук, доцент Д. П. Уманець

1. Опис навчальної дисципліни
Живлення моногастричних тварин

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	<u>20 – аграрні науки та продовольство</u> (шифр і назва)	
Напрямок підготовки	_____	
	(шифр і назва)	
Спеціальність	<u>204 – Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва</u> (шифр і назва)	
Освітній ступінь	<u>Доктор філософії</u> (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	<u>150</u>	
Кількість кредитів ECTS	<u>5</u>	
Кількість змістових модулів	<u>3</u>	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	<u>2020</u>	_____
Лекційні заняття	<u>20</u> год.	_____
Семінарські заняття	_____ год.	_____
Лабораторні заняття	<u>20</u> год.	_____ год.
Самостійна робота	<u>110</u> год.	_____ год.
Індивідуальні завдання	_____ год.	_____ год.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Зміст дисципліни:

Програмою передбачено поглиблене вивчення принципів визначення поживності кормів, нормування годівлі моногастричних тварин, вдосконалення навичок визначення норм годівлі та складання раціонів для тварин окремих видів та статевих і вікових груп у конкретних господарських умовах, з використанням сучасних досягнень науки.

Для визначення рівня засвоєння знань і рейтингу з дисципліни розроблено комплекти тестів, контрольних питань та індивідуальних завдань.

Комплекти контрольних питань розроблені по розділах дисципліни:

1. Годівля свиней.
2. Годівля коней.
3. Годівля сільськогосподарської птиці, кролів, нутрій, хутрових звірів.

Комплекти питань охоплюють як теоретичний, так і лабораторно-практичний курс.

До лабораторно-практичних занять розроблені і використовуються індивідуальні завдання, які передбачають визначення поживності кормів, аналіз та оптимізацію раціонів годівлі моногастричних тварин навчально-дослідних господарств Національного університету біоресурсів і природокористування України.

The maintenance of discipline:

The program stipulates studying principles of normalization of feeding of monogastrites, finding of habits of definition of norms of feeding and drawing up of diets for separate kinds and sex-age groups of animals.

Complete sets of tests, control questions and individual tasks are developed for definition of a level of mastering of knowledge and a rating from discipline.

Complete sets of control questions are developed on sections of discipline:

1. Feeding of pigs.
2. Feeding of horses.
3. Feeding of poultry. Feeding of rabbits. Feeding of nutrias. Feeding of fur animals.

Complete sets of questions cover both theoretical, and a laboratory rate.

To laboratory employments developed individual tasks in drawing up of diets for different kinds and industrial groups of animals also are used.

Мета і задачі дисципліни та її місце в навчальному процесі. Метою дисципліни є формування системи знань і навичок з годівлі моногастричних тварин відповідно до кваліфікаційної характеристики спеціальності “Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва”.

Місце і роль дисципліни в системі підготовки фахівців Створення оптимальних умов годівлі тварин є однією з основних ланок технологічного процесу виробництва продукції тваринництва. Для цього розробляються теоретичні основи і принципи, методи і технологічні прийоми раціонального живлення тварин з метою забезпечення їх нормального росту і розвитку, досягнення генетично обумовленого рівня продуктивності та якості продукції, а також репродуктивних здатностей і нормального стану їх здоров'я за низьких

витрат кормів. За таких умов досягається висока ефективність селекції, удосконалення існуючих і створення нових порід сільськогосподарських тварин

Задачі вивчення дисципліни Завдання дисципліни полягають у наданні знань з біології живлення моногастричних тварин, організації науково обґрунтованої годівлі та контролю за її повноцінністю.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Наукові основи живлення моногастричних тварин												
Вступ до курсу. Особливості перетравлювання і всмоктування поживних речовин кормів у моногастричних тварин	10	2		2		6						
Структурні і енергетичні перетворення основних поживних речовин у моногастричних тварин	12	2		2		8						
Сучасні підходи до визначення загальної енергетичної поживності кормів	10	1		1		8						
Протеїнова, жирова, вуглеводнева, мінеральна, вітамінна поживність кормів	10	1		1		8						
Разом за змістовим модулем 1	42	6		6		30						
Змістовий модуль 2. Годівля свиней та коней												
Годівля холостих, поросних, підсисних свиноматок та кнурів-плідників	12	2		2		8						
Годівля молодняку свиней.	12	2		2		8						
Відгодівля свиней	10	2		2		6						
Годівля коней	12	2		2		8						
Разом за змістовим модулем 2	46	8		8		30						
Змістовий модуль 3. Годівля сільськогосподарської птиці, кролів, нутрій, хутрових звірів, домашніх тварин												
Годівля птиці	12	2		2		8						

Годівля курей, качок, гусей, індиків, перепелів	10	1		1		8						
Годівля качок, гусей, індиків, перепелів	10	1		1		8						
Годівля кролів і хутрових звірів	10	1		1		8						
Годівля собак та котів	20	1		1		18						
Разом за змістовим модулем 3	62	6		6		50						
Усього годин	150	20		20		110						

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сучасні системи оцінки поживності кормів	2
2.	Сучасне лабораторне обладнання для оцінки поживності кормів	2
3.	Годівля холостих, порослих і підсисних свиноматок	1
4.	Годівля кнурів-плідників	1
5.	Годівля молодняку свиней	1
6.	Відгодівля свиней	1
7.	Годівля робочих коней	1
8.	Годівля дорослих племінних коней та молодняку	1
9.	Годівля курей	2
10.	Годівля качок	1
11.	Годівля гусей	1
12.	Годівля кролів	1
13.	Годівля норок, песців, лисиць	1
14.	Годівля собак	2
15.	Годівля котів	2
	Разом	20

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль № 1

Наукові основи живлення моногастричних тварин

Тема лекції 1

Вступ до курсу. Особливості перетравлювання і всмоктування поживних речовин кормів у моногастричних тварин

Зміст та завдання дисципліни. Особливості перетравлювання і всмоктування поживних речовин кормів у свиней, коней, птиці, хутрових звірів.

Тема лекції 2

Структурні і енергетичні перетворення основних поживних речовин у моногастричних тварин

Обмін білків, жирів та вуглеводів. Взаємозв'язок між енергетичними і структурними перетвореннями при основному, підтримуючому і продуктивному обміні.

Тема лекції 3

Сучасні підходи до визначення поживності кормів

Визначення загальної енергетичної поживності кормів. Диференційована оцінка поживності кормів.

Змістовий модуль № 2

Годівля свиней та коней

Тема лекції 4

Годівля холостих, поросних, підсисних свиноматок та кнурів-плідників

Норми годівлі. Раціони і типи годівлі. Режим, техніка годівлі та її контроль. Норми і раціони залежно від характеру статевого використання. Контроль годівлі.

Тема лекції 5

Годівля молодняку свиней. Відгодівля свиней

Норми годівлі і раціони поросят та молодняку після відлучення. Контроль повноцінності годівлі молодняку. Норми, раціони, типи і види відгодівлі. Вплив складу раціонів на якість свинини.

Тема лекції 6

Годівля коней

Організація годівлі коней з врахуванням їх біологічних особливостей. Годівля жеребців-плідників, конематок при підготовці їх до осіменіння, в період жеребності і лактації. Годівля робочих та спортивних коней.

Змістовий модуль № 3

Годівля сільськогосподарської птиці, кролів, нутрій, хутрових звірів

Тема лекції 7

Годівля птиці

Принципи нормування годівлі птиці. Особливості нормування енергетичного і протеїнового живлення птиці. Потреба птиці у поживних і біологічно активних речовинах. Корми, вимоги до раціонів і техніка годівлі птиці різних видів.

Тема лекції 8

Годівля курей, качок, гусей, індиків, перепелів

Особливості нормування годівлі, корми раціони техніка годівлі різних видів птиці.

Тема лекції 9

Годівля кролів і хутрових звірів

Годівля кролів (самців, самок, молодняку). Вимоги до раціонів, корми, способи та техніка годівлі. Біологічні особливості хутрових звірів, принципи нормування живлення. Потреба у поживних речовинах, корми, режим і техніка годівлі норок, лисиць, песців.

6. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль			Рейтинг з навчальної роботи $R_{НР}$	Рейтинг з додаткової роботи $R_{ДР}$	Рейтинг штрафний $R_{ШТР}$	Підсумкова атестація	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 2					
0-100	0-100	0-100	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100

Примітки. 1. Відповідно до «Положення про кредитно-модульну систему навчання в НУБіП України», затвердженого ректором університету 03.04.2009 р., рейтинг студента з навчальної роботи $R_{НР}$ стосовно вивчення певної дисципліни визначається за формулою

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} \cdot K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ} \cdot K^{(n)}_{ЗМ})}{K_{ДИС}} + R_{ДР} - R_{ШТР},$$

де $R^{(1)}_{ЗМ}, \dots, R^{(n)}_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{ДИС} = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

$R_{ДР}$ – рейтинг з додаткової роботи;

$R_{ШТР}$ – рейтинг штрафний.

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{ЗМ} = \dots = K^{(n)}_{ЗМ}$. Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ})}{n} + R_{ДР} - R_{ШТР}.$$

Рейтинг з додаткової роботи $R_{ДР}$ додається до $R_{НР}$ і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний $R_{ШТР}$ не перевищує 5 балів і віднімається від $R_{НР}$. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

2. Згідно із зазначеним Положенням **підготовка і захист курсового проекту (роботи)** оцінюється за 100 бальною шкалою і далі переводиться в

оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
73-81	C		
64-72	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Методичне забезпечення

1. Ільчук І.І. Годівля моногастричних тварин. Лекції для студентів ОС «Доктор філософії» факультету ТВБР спеціальності 204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва / Ільчук І.І., Кривенок М.Я. // Київ: Видавництво УФЦ. – 2016 р. – 103 с.
2. Ібатуллін І.І. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни «Годівля моногастричних тварин»/ Ібатуллін І.І., Ільчук І.І., Кривенок М.Я., Яценко О.В. // Київ: Видавництво УФЦ. – 2016 р. – 173 с.

8. Рекомендована література

Основна:

Основна література

1. Годівля сільськогосподарських тварин / І.І.Ібатуллін, Д.О. Мельничук, Г.О. Богданов та ін. – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 616 с.
2. Дурст Л., Віттман М. Годівля сільськогосподарських тварин: Навч. посібник. Пер. з нім. / За ред. І.І. Ібатулліна та Г. Штрюбеля. – К.: Фенікс, 2006. – 384 с.
3. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин / І.І.Ібатуллін, Ю.О.Панасенко, В.К.Кононенко та ін. – К.: Вища освіта, 2015. – 432 с.
4. Хохрин С.Н. Кормление сельскохозяйственных животных. – М.: Колос, 2004. – 692 с.
5. Баканов Е.М., Менькин В.К. Кормление сельскохозяйственных животных. – М.: Агропромиздат, 1989. – 511 с.
6. Богданов Г.А. Кормление сельскохозяйственных животных. – М.: Агропромиздат, 1990. – 620 с.
7. Деталізовані норми годівлі сільськогосподарських тварин: Довідник / М.Т.Ноздрін, М.М.Карпусь, В.Ф.Каравашенко та ін. – К.: Урожай, 1991. – 344 с.

Додаткова література

1. Вирощування ремонтного молодняку сільськогосподарських тварин // І.І.Ібатуллин, А.І.Сривов, Л.М. Цицюрський та ін. – К.: Урожай, 1993. – 246 с.
2. Корми: оцінка, використання, продукція тваринництва, екологія: Посібник./ Кулик М.Ф., Кравців Р.Й., Обертах Ю.В. та ін.. – Вінниця: Тезис, 2003.– 334 с.
3. Мак–Дональд П., Єдварс Р., Гоинхилдж Дж. Питание животных. – М.: Колос, 1970.
4. Обмен веществ и энергии у свиней // Н.Т. Ноздрін, Мысик А.Т. М.: «Колос», 1975.
5. Профилактика нарушений обмена веществ у сельскохозяйственных животных / А. Алиев, В. Барей, П. Братко и др.– М.: Агропромиздат, 1986.–383с.
6. Пшеничный П.Д. Основы балансирования новых типов кормления сельскохозяйственных животных // Корма и кормление сельскохозяйственных животных. – 1964. – Вып. 1. – С. 3 – 9.
7. Хохрин С.Н. Кормление сельскохозяйственных животных. – М.: Колос, 2004. – 692 с.

9. Інформаційні ресурси

1. moodle.nubip.edu.ua
2. <http://elibrary.nubip.edu.ua>
3. <http://library.nubip.edu.ua>
4. <http://agrowiki.nubip.edu.ua>
5. <http://www.uran.net.ua/>
6. www.libary.if.ua
7. www.elbook.com
8. www.libr.org.ua
9. <http://pidruchniki.com.ua/>
10. <http://www.studentbooks.com.ua/>